

Welzijnszorg Kempen stond in 2008 mee aan de wieg van CADO in Vosselaar.

“Door meerdere mensen tegelijk op dezelfde plaats te helpen, haal je die mensen uit hun isolement én beperk je de zorgkost”

Eric Nysmans

Welzijnszorg Kempen groepeer 27 OCMW's

Slagkrachtige zorg door intense samenwerking

Welzijnszorg Kempen is een samenwerkingsverband van 27 OCMW's uit het arrondissement Turnhout. “Door hun krachten te bundelen, slagen de OCMW's erin dingen te realiseren die hun individuele dynamiek en mogelijkheden te boven gaan”, geeft leidend ambtenaar Eric Nysmans aan.

Op 4 september 1982 werd Welzijnszorg Kempen officieel boven de doopvont gehouden. “Het is een publiekrechtelijke vereniging”, legt leidend ambtenaar Eric Nysmans uit. “Ze werd opgericht op basis van de wet op de OCMW's van 1976 voor een termijn van dertig jaar. De participerende OCMW's oordeelden dat Welzijnszorg Kempen in die dertig jaar een meerwaarde en versterking had geboden voor het lokale sociale beleid. Tijdens de bijzondere algemene vergadering van 8 juni 2011 beslisten ze daarom om de termijn vanaf 5 september 2012 met dertig jaar te verlengen.”

ONDERSTEUNING OCMW'S

Welzijnszorg Kempen stelt zich tot doel “het fundamentele recht op een menswaardig be-

staan te waarborgen”. Hoe vertaalt zich dat in de werking van de vereniging? Eric Nysmans: “We hebben drie belangrijke pijlers in onze werking: de OCMW's ondersteunen via de openbare sector, zorg- en welzijnsvoorzieningen ontwikkelen en ten slotte de eigen werking en die van de vzw's waarin we participeren ondersteunen op het vlak van financiën en personeel.”

De ondersteuning van de OCMW's gebeurt onder andere door de uitbouw van verschillende eigen diensten. Een voorbeeld is de regionale dienst voor gezinszorg. In 2003 zijn de erkenningsnummers van de achttien gezinszorgdiensten die op dat moment al actief waren in het arrondissement Turnhout, overgeheveld naar het regionale niveau en vervangen door

één gemeenschappelijk erkenningsnummer. Drie andere OCMW's — die van Ravels, Retie en Hulshout — werden later onder de koepel van de regionale dienst opgericht, waardoor de teller nu op 21 actieve partnerbesturen staat.

21 TEAMS, 1 ERKENNING

De opdracht van de regionale dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg luidt “bijdragen tot het behoud, de ondersteuning en/of het herstel van de zelfredzaamheid en/of de mantelzorg”. Waarom heeft een regionale dienst meer kans op slagen dan aparte diensten? Leen Broeckx, coördinator van de regionale dienst, wijst op enkele voordelen: “De coördinatie gebeurt centraal en verloopt daar-

door efficiënter. Denk bijvoorbeeld aan de facturatie, de subsidietechnische administratie en de communicatie met de overheid. De grotere schaal is ook interessant op het vlak van continuïteit: binnen de regionale structuur lukt het gemakkelijker om vervanging te regelen bij ziekte of verlof van een verzorgende. Ook het vormings- en kwaliteitszorgbeleid wordt centraal aangestuurd en opgevolgd.”

“De zorgverlening zelf blijft lokaal verankerd”, benadrukt Leen Broeckx. “De verzorgenden werken in een plaatselijk team dat wordt geleid door een plaatselijke verantwoordelijke. Dankzij de inbedding in de regionale structuur kan de verantwoordelijke zich concentreren op de cliënten en de verzorgenden.” De grootte van de teams verschilt van gemeente tot gemeente. “Vooral de kleinere teams halen veel voordeel uit de regionale ondersteuning. Zij ondervinden bijvoorbeeld dat het veel efficiënter is om in te pikken op een regionaal vormingsaanbod dan om zelf vorming te organiseren voor soms maar enkele verzorgenden.” De regionale dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg Welzijnszorg Kempen biedt bij voorrang hulp aan de meest hulpbehoevenden en de minst financieel bemiddelden. Eric Nysmans: “Door de schaalvergroting kan de regionale dienst ervoor kiezen om zich tot de meest kwetsbare doelgroep te richten en zich daarin te specialiseren. De kwetsbaarheid uit zich niet alleen in hoge BEL-profielscores van de cliënten, maar dikwijls ook in hun benarde sociale en/of financiële situatie. De meeste participerende OCMW's hebben ook poets-hulp en maatschappelijk werkers in dienst, zij worden mee ingeschakeld zodat de meest kwetsbaren kunnen rekenen op integrale dienstverlening.”

ONDERSTEUNING MANTELZORGERS

Als regionale dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg stond Welzijnszorg Kempen via het OCMW van Vosselaar in 2008 mee aan de wieg van CADO. In 2011 presteerde de regionale dienst 3.152 uren in dit project. CADO staat voor ‘Collectieve Autonome DagOpvang’. In een rijhuis in het dorpscentrum van Vosselaar vangt drie verzorgenden elke voor- en namiddag gemiddeld acht mensen op. De gebruikers komen er elke week één of twee halve dagen langs voor gezinsvervangende activiteiten. Op die manier kunnen de mantelzorgers even op adem komen. Alle mensen die in aanmerking komen voor gezinszorg en volgens het BEL-profiel in hun dagelijks leven zorgbehoevend zijn, zijn welkom. De gemiddelde leeftijd van de gebruikers is 76 jaar. 60% is getroffen door dementie.

Het CADO-project illustreert het belang van innovatie in de ouderenzorg. “Door meerdere mensen tegelijk op dezelfde plaats te helpen, haal je die mensen uit hun isolement én beperk je de zorgkost in vergelijking met zorg aan huis”, onderstreept Eric Nysmans. “Het is een vernieuwende kleinschalige zorgvorm op de kruising tussen gezinszorg en dagopvang in een wzc”, vult Leen Broeckx aan.

TWEDE EN DERDE PIJLER

Laten we snel ook even een blik werpen op de tweede pijler van de werking van Welzijnszorg Kempen: het aanbod van zorg- en welzijnsvoorzieningen uitbreiden en ondersteunen. Tot welke resultaten heeft dit al geleid? Eric Nysmans: “Welzijnszorg Kempen is oprichter en/of participant in 19 vzw's die in de regio Turnhout actief zijn in welzijn en gezondheid. Meerdere van die vzw's spelen een versterkende rol in de ouderenzorg. Denk bijvoorbeeld aan Ter Kempen, een wzc dat gespecialiseerd is in de opvang van ouderen met een cognitieve, mentale en/of psychische aandoening, of het Samenwerkingsinitiatief Eerstelijnsgezondheidszorg (SEL) Kempen, waarin huisartsen, apothekers, kinesisten, diensten voor gezinszorg, thuisverplegingsdiensten, woonzorgcentra, lokale diensten centra... met elkaar overleggen en leemtes in het zorgaanbod opsporen.”

De derde pijler bestaat uit de ondersteunende diensten personeel en financiën. De dienst personeel (3,05 VTE's) verzorgt het personeelsbeheer van Welzijnszorg Kempen en 11 vzw's. Ze volgt ook de verzekeringen van de vzw's op. De dienst financiën (ook 3,05 VTE's) ondersteunt Welzijnszorg Kempen en 12 vzw's in hun financiële taken en voert de boekhouding ervan.

DUBBELE PIONIER

Welzijnszorg Kempen kon zich noch bij de oprichting in 1982 noch bij de verlenging in 2012 spiegelen aan vergelijkbare initiatieven, want het beet in beide gevallen de spits af in Vlaanderen. In dat opzicht speelde Welzijnszorg Kempen al tweemaal een pioniersrol. Intussen zijn er wel al andere samenwerkingsverbanden van OCMW's opgericht, onder meer in West-Brabant, Noord-Limburg, het Hageland en in het noorden van de provincie Antwerpen (KINA). Ook daar bundelen OCMW's hun krachten om het zorgaanbod in hun regio te optimaliseren zodat ze meer zorgbehoevende inwoners meer en betere zorg kunnen bieden.

Frederika Hostens

“De coördinatie van de regionale dienst voor gezinszorg gebeurt centraal en verloopt daardoor efficiënter”

Leen Broeckx

REGIONALE DIENST GEZINSZORG

De regionale dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg Welzijnszorg Kempen telt

- 21 actieve partnerbesturen (= OCMW's uit het arrondissement Turnhout)
- 929 cliënten, 81% is ouder dan 60 jaar, 48% is ouder dan 80 jaar, 56% is zwaar zorgbehoevend (BEL-profielscore van 35 of meer)
- 246 verzorgenden (157,2 VTE's), 6 begeleidende personeelsleden (4,1 VTE's) en 1 leidinggevende (0,8 VTE)
- voor 2011 een beschikbaar urencontingent van 204.258 uren, waarvan 189.096 uren gepresteerd werden (procentuele benuttingsgraad van 92,6%)

Bron: kwaliteitsverslag 2011 Welzijnszorg Kempen

CADO

CADO (Collectieve Autonome DagOpvang) startte als een proefproject in Vosselaar en kreeg intussen navolging in andere Vlaamse gemeenten. Eind 2012 zette de Vlaamse regering het licht op groen om CADO ook in andere gemeenten mogelijk te maken. Alle erkende diensten voor gezinszorg die daarvoor een voorafgaande vergunning aanvraagden, kunnen sinds 1 januari 2013 een CADO uitbaten. Er zijn CADO-huizen in o.a. Vilvoorde, Lanaken, Lommel, Genk en Geel.